

Bevezetés a bibliai irodalomtörténetbe

BBN-HEB-241

2008. ősz

Hétfő 9-10:30, MUK 4/F 234.

Koordinátor: Bányai Viktória

Szept. 29: Biblia-fordítás elmélet és gyakorlat

Koltai Kornélia

1. Fordításelmélet, fordítástudomány

- a nyelvészeti fordításelmélet keletkezése, definíciója
- kapcsolata más diszciplínákkal
- az ekvivalencia fogalma a fordításelméletben

2. Bibliafordítás-elmélet: a Nida-féle „funkcionális (korábban dinamikus) ekvivalencia”

- 1969: az „új fókusz” (*The Theory and Practice of Translation*)
- különböző fordítási típusok
- a fordítás mint kommunikáció: a kommunikáció természete (elemei: forrás, üzenet, befogadók, háttér, kód, az érzékelés csatornája, az eszköz csatornája, zörej)
- funkciók a bibliafordításban: a fordítás teológiai alapjai és jellemvonásai, a nyelv kommunikatív funkciói
- szerepek a bibliafordításban: a fordító szerepe, a befogadók szerepe, az üzenet szerepe
- a formális megfeleltetés és a funkcionálisan ekvivalens forma

Kötelező irodalom:

Waard, Jan de – Nida, A. Eugene / Pecsuk, Ottó, ford., „A fordítás mint kommunikáció”; „Funkciók és szerepek a bibliafordításban” (in: *Egyik nyelvről a másikra. Funkcionális ekvivalencia a bibliafordításban*; 11-61. o.; Budapest: Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 2002; er. adatok: *From One Language to Another. Functional Equivalence in Bible Translating*, United Bible Societies, 1986)

Benkő Loránd, „A kéziratok szöveg emlékei”; „A nyomtatott szöveg emlékei” (in: Bárczi Géza – Benkő Loránd (szerk.) – Berrár Jolán, *A magyar nyelv története*; 43-48. o., 54-57. o., Budapest: Tankönyvkiadó, 1982)

Ajánlott irodalom:

Bárcza József, szerk., *Emlékkönyv a Vizsolyi Biblia megjelenésének 400. évfordulójára* (Budapest: A Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, 1990)

Bottyán János, *A magyar biblia évszázadai* (Budapest: A Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1982)

Gyürki László, *A Biblia földje. A magyar bibliafordítások története* (Biblikus írások, 4; Budapest: Szent Jeromos Bibliatársulat, 1998)

Klaudy Kinga, *A fordítás elmélete és gyakorlata* (2. kiadás, Budapest: Scholastica, 1994)

Nemeskürty István, szerk., *Magyar Biblia-fordítások. Hunyadi János korától Pázmány Péter századáig* (Budapest: Szépirodalmi Könyvkaidó, 1990)

Nida, Eugene A., *Toward a Science of Translating with Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating* (Leiden: E. J. Brill, 1964)

Nida, Eugene A. – Taber, Charles R., *The Theory and Practice of Translation* (Leiden: E. J. Brill, 1969)

Tóth Kálmán, *Bibliafordítás – Bibliamagyarítás* (Budapest: Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 1994)

Waard, Jan de – Nida, A. Eugene / Pecsuk, Ottó, ford., *Egyik nyelvről a másikra. Funkcionális ekvivalencia a bibliafordításban* (Budapest: Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 2002; er. adatok: *From One Language to Another. Functional Equivalence in Bible Translating*, United Bible Societies, 1986)